

Airborne Dropzone Y

Afstand: 11,5 km.

Start: Parkeerplaats De Ginkel, Verlengde Arnhemseweg 101, 6718 SM Ede (naast restaurant Juffrouw Tok).

Routebeschrijving

1. Beginpunt: Herberg Zuid-Ginkel (restaurant Juffrouw Tok).

Loop vanaf de parkeerplaats naar de ingang van restaurant Juffrouw Tok. Links voor het terras staat het monument van de drie gesneuvelde huzaren.

Herberg Zuid-Ginkel was ten tijde van de dropping het hoofdkwartier van een Duits wachtbataljon dat met de hoogste spoed van Amersfoort hierheen was vervoerd. Ten oosten van de herberg was in het open terrein een afdeling Zware Wapens van de Duitsers (geschut en mortieren) aanwezig. Vanuit de herberg probeerde de Duitse commandant de acties van zijn troepen, gericht tegen het 7e bataljon KOSB, te coördineren. Dit bataljon had zich ingegraven rond de hei en had de opdracht het droppingsterrein op 18 september vrij te houden van Duitse troepen. De Britten hadden de herberg uitgekozen als verzamelpunt van het 10e Britse parabataljon. Waarschijnlijk was het van onder de bomen langs het fietspad tegenover de Herberg Zuid-Ginkel dat de Duitsers op de landende Britse para's schoten. Op de parkeerplaats staat een monument. Op 10 mei 1940 is bij Café Zuid-Ginkel een patrouille overvallen. De drie huzaren zijn door middel van schoten in het hoofd omgebracht. De steen met tekst, een gekruld vel papier, was in de gevel aangebracht. In mei 2016 is dit monumentje gemaakt en is de gedenksteen sindsdien veel beter zichtbaar.

2. Loop rechts om het terras heen en tussen de restaurants door naar de verkeersweg. Steek over. Let op! 80 km weg. Rechts is de Airborne gedenkplaats met het Airborne monument en de landmark Vensters op het verleden.

Voor het Airborne-monument, op de hoger gelegen grond bij de vier oude beuken, zijn nog de zigzag-contouren zichtbaar van door de Duitsers gegraven loopgraven. Zij dienden ter verdediging van de Herberg Zuid-Ginkel, de toenmalige commandopost van het Duitse wachtbataljon. Het Airborne-monument met het gevleugelde paard Pegasus vermeldt de data van de luchtlandingen als 17 en 18 september 1944. Op de Ginkelse Heide vonden deze echter pas plaats maandagmiddag 18 september 1944.

3. Loop langs de schaapskooi RD over het fietspad en even verder over het naastliggende zandpad langs het rechter witte hek.

Ongeveer 100 meter ten zuiden van de schaapskooi zijn links van het fietspad nog de ronde afdrücken te ontwaren van mortierinslagen. Het was hier dat rond 4 uur in de morgen van 18 september de 5e compagnie van het Duitse wachtbataljon met een omtrekkende beweging in de rug van de Britten wist te komen. Dit was ook de plek waar zich in de middag van 18 september het hoofdkwartier van de 4e Britse Parachutistenbrigade verzamelde.

4. Bij de bosrand na het groene bordje Zuid-Ginkel schuin LA naar de picknickplaats "Het Wijde Veld".

Links van het bordje Zuid-Ginkel is bij het paaltje nog een heel duidelijke inslag van een mortier te vinden. De picknickplaats is net als het vroegere werkkamp omgeven door een afrastering. Het kamp stond destijds op een kaal heideterrein. 't Wijde Veld, in 1935 gesticht voor jeugdige werklozen, bestond ten tijde van de luchtlandingen uit zes barakken. Twee barakken waren bestemd voor wonen en slapen. De overige barakken deden dienst als eetzaal, ontspanningsruimte, keuken en woning voor het kamphoofd en zijn gezin. Tegen de avond van 17 september 1944 werd het

barakkenkamp door de Britten bezet, om te voorkomen dat de vijand op 18 september vanuit het kamp het landingsgebied onder vuur zou kunnen nemen. De Zeeuwse evacués, mannen, vrouwen en kinderen die allemaal geen Engels spraken, begroetten de Britten hartelijk. De Britten beloofden de inwoners van het kamp zo goed mogelijk te beschermen. In de loop van de vroege ochtend van 18 september 1944 dringen de Duitsers tot achter het kamp door en wisten een vijftigtal Britten te omsingelen en gevangen te nemen. De strijd tussen de Britten en de Duitsers om de zeggenschap over het gebied tussen het barakkenkamp en de Herberg Zuid-Ginkel werd door de komst van de para's in de middag van 18 september beslecht.

5. Vóór de ingang van de picknickplaats RA, terug naar het brede zandpad. Hier LA. Na ongeveer 900 meter worden fiets- en zandpad asfaltweg en even verder klinkerweg. Ga het tunneltje onder de A12 door. Klinkerweg wordt asfaltweg.

6. Eerste pad RA. Hier staat een bord met "Veluwe, de Buunderkamp".

De Britten hadden op deze driesprong geschut staan en konden o.a. het tunneltje bewaken. In deze hoek van de Ginkelse Hei was het voor 18 september geplande verzamelpunt van het 11e Parabataljon. De 6e compagnie van het Duitse wachtbataljon was de compagnie die in de vroege ochtend van 18 september het verst over de Ginkelse Heide in zuidoostelijke richting wist door te dringen. De compagnie ontdekte daar een lange betonnen tunnel onder de in aanleg zijnde A12. Eenmaal aan de andere kant gekomen worden de Duitsers onder vuur genomen door de mitrailleurs van het bataljonshoofdkwartier van 7 KOSB. In korte tijd telden de Duitsers en de Nederlandse SS twaalf doden en enkele gewonden. De Duitsers gingen aan de noordkant van de tunnel in stelling, omdat verdere voortgang onmogelijk bleek.

7. Na ongeveer 350 meter gaat het pad omhoog. Op het hoogste punt maakt het pad een knikje.

Links op het hogere gedeelte bevond zich het hoofdkwartier van 7 KOSB. Vanaf dit punt had men een uitstekend uitzicht op de bosweg in beide richtingen. Even verderop staat links van het pad de aanduiding "archeologisch monument". Er tegenover zijn enkele grafheuvels.

8. Blijf RD lopen. Aan het eind, na ongeveer 1200 meter, op klinkerweg RA. Door tunneltje onder de A12 door.

De C-compagnie van 7 KOSB had op de zuidelijke hoeken van de kruising stellingen. Van hieruit kon men het tunneltje onder schot houden. Ten noorden van het tunneltje waren mitrailleurstenten.

9. Klinkerweg wordt zandpad met fietspad. Op viersprong langs bank en afsluitboom RD en de zandweg vervolgen (rechts gaat een pad de hei op).

Op de grote viersprong staat links een rij dikke beuken. In de derde boom voor het bankje links is door Tex Banwell, een legendarische sergeant uit het 10e parabataljon, een inscriptie aangebracht. Na de slag om Arnhem bleef hij achter in de bossen van de Veluwe en sloot zich aan bij het verzet. TED BANWELL 1 TED BANWELL 2

10. Steeds RD. Houd het fietspad aan je rechterhand.

11. Na ongeveer 1600 meter gaat het pad omhoog een heuvel op. Links staat een bank. Het pad rechts van de bank gaat tussen de afrasteringen naar de wildobservatieplaats.

Vanaf dit heuveltje had men in 1944 een prachtig uitzicht over de Ginkelse hei. Ook de mannen van de B-compagnie van 7 KOSB ontdekten dit en groeven zich aan weerszijden van het heuveltje in. In de vroege ochtend van 18 september zagen zij een afdeling Duitse wielrijders over de betonweg richting de Herberg Zuid-Ginkel gaan. De

B-compagnie kwam direct in actie. De wielrijders kwamen niet ver. Ook kwamen de Britten in actie toen even later een Duitse verkenningsseenheid met pantserwagens over de weg reed. De Britten brachten een anti-tankkanon in actie. Er vielen vele Duitse doden en gewonden. Een Duitse patrouille viel vanuit de Sysself aan op de stelling van de B-compagnie. Bij deze actie kwamen 4 Duitse soldaten en een Brit om. De Brit is begraven op de begraafplaats aan de Asakkerweg in Ede.

12. Loop RD de heuvel af en ga op het betonfietspad LA.

13. Na ongeveer 125 meter bij metalen paal met blauw/rode markering RA een bult over, smal bospad.

14. Het bospad wordt breder en buigt naar rechts. Ga bij de splitsing LA en direct voor het grote witte hek RA. Het pad loopt vlak langs een afrastering aan je linkerhand. Hierachter bevond zich het voormalige terrein van het kazerne complex Simon Stevin. Er is nu een nieuwe woonwijk.

15. Het pad komt uit op een breder pad. Steek over. Negeer een pad naar rechts. Na een heideveldje buigt het pad naar links. Op splitsing rechts aanhouden. Vóór de afrastering RA. Eerste paadje LA omhoog. Steek het fietspad en de verkeersweg over.

16. Aan de overkant bij het bord Militair Oefenterrein Ederheide het bospad in.

17. Op viersprong RA. Het pad buigt na 25 meter naar links. Rechts van het pad staat een eenzame beuk waar soms een herdenkingskrans ligt.

18. Volg dit pad tot je uitkomt op een betonfietspad met zandweg. Ga RA.

19. Blijf RD lopen over het zandpad. Na ongeveer 1100 meter staat rechts in het heideveld het [Belgenmonument](#).

20. Ga verder op de zandweg. Na ongeveer 400 meter RD (dus niet fietspad volgen).

21. Loop door de opening in de houten omheining RD naar de asfaltweg. Hier RA naar de verkeersweg. Op fietspad LA. Na ongeveer 350 meter is links Herberg Zuid-Ginkel.

Vs 3-augustus 2024 143